

แนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

Guideline of 21st Century Skills for Phitsanulok Secondary Educational Service Area Office

นางสาววรลักษณ์ คำหว่าง^{1*} อาจารย์ ดร.นงลักษณ์ ใจฉลาด²Woralak kumvang^{1*} Dr. Nongluck Jaichalad²^{1*}นักศึกษา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

Corresponding author. E-mail address: woralak.kumvang@gmail.com

²อาจารย์ คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ควรอบรมเชิงปฏิบัติการหรือสัมมนา โดยใช้วิธีการพัฒนาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการการเรียนรู้แบบการลงมือปฏิบัติ และสร้างผลงานผ่านระบบเครือข่าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า

1. ประเด็นทักษะการจัดเรียนรู้และนวัตกรรม มีแนวทาง ดังนี้ 1) ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมควรสนับสนุนการสร้างสรรคและเผยแพร่นวัตกรรมการสอน 2) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา ควรเน้นทักษะการคิดเพื่อสร้างรูปแบบ อบรม/สร้างเครื่องมือเน้นทักษะกระบวนการคิด 2.ประเด็นทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มีแนวทาง ดังนี้ 1) ด้านเทคโนโลยี ควรสัมมนา/อบรม/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเชื่อมต่อบนเครือข่าย 2) ด้านสื่อ ควรจัดสรรงบประมาณ กำหนดแนวทางการพัฒนา ฝึกฝนทักษะในการผลิตสื่อ

3. ประเด็นทักษะชีวิตและอาชีพ มีแนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการเป็นผู้สร้างและผู้ผลิต ควรตระหนักในบทบาทครู ฝึกฝนการพัฒนาตนเอง 2) ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ควรสร้างเสริมประสบการณ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ เพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง

คำสำคัญ: การพัฒนา , ทักษะครู, ศตวรรษที่ 21

Abstract

This research aimed to study the guidelines for teacher development skills in the 21st century in Phitsanulok Secondary Educational Service Area Office. The selected participants were 9 experts within the field of education management. The instrument used for collecting data was a structured interview analyzed via content analysis. According to the PDCA process, the results indicated that the guidelines for teacher development skills in the 21st century consist of setting up workshops to provide information, media and technology skills training focusing on learning by doing and creating best practices through the teacher network.

Considering each skill the findings were as follows:

1. Learning and innovational skills: 1) creativity and innovation should be supported by the creation and dissemination of innovative teaching techniques; 2) critical thinking and problem-solving should focus on the thinking process skills.

2. Information, media and technology skills: 1) training should be provided to create best practices through the teacher network; 2) the budget for the development of media production skills should be defined and managed.

3. Life and career skills: 1) teachers should be aware that their role, in relation to productivity, should be self-improving 2) creative-thinking development should focus on gaining more experiences so as to enhance one's knowledge, skills and abilities.

Keywords: the development , teacher's skills , the 21st century

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม 2545 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ในด้านความสามารถด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.2542:14)

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 2 ในศตวรรษที่ 21 (พ.ศ.2552 -2561) นั้นได้กล่าวถึง การศึกษากับการพัฒนาสังคมเป็นหลักสำคัญโดยรวมของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนา ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นในมิติของการพัฒนา 4 มิติ ที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนยุคใหม่หรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และการปฏิรูประบบบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งในทุกล้วนนี้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 (สุรศักดิ์ ปาเฮ , 2556:1)สำหรับการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่นั้น ได้มีข้อเสนอแนะในเชิงยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาหลากหลายแนวทางตามข้อเสนอของคณะกรรมการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการที่ได้เสนอแนะไว้ ทั้งนี้เพื่อสร้างให้ครูยุคใหม่มีบทบาทในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน และในขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ในสภาพการเรียนรู้ที่ผ่านมา ยังพบปัญหาที่เกิดมาจากปัจจัยด้านสมรรถนะเกือบทุกด้าน ซึ่งมีทั้งที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเองและครูผู้เรียน ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาที่พบ สำหรับผู้เรียนที่เห็นได้เด่นชัดที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสังเกตได้จากผู้เรียนยังขาดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและคิดวิเคราะห์ ไม่เป็น ไม่สามารถสื่อสารหรือแก้ปัญหาได้ทันท่วงที ดังนั้นจึงมีการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนระดับมัธยม ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีดา กลั่นแก้ว(2552:86) ส่วนปัญหาที่พบสำหรับครูผู้สอน ที่เห็นได้ชัดเจน เป็นปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยี ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าโดยรวม แต่ขาดการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ขาดการบูรณาการ ขาดกลไกประสานงานที่ชัดเจนในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างพอเพียง และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งที่ปัญหา (ศิริลักษณ์ นาทัน,2550:45) ส่วนทักษะในด้านอื่นก็พบปัญหาเช่นกัน จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้เล็งเห็นถึงการพัฒนาด้านทักษะของครูซึ่งยังเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาค่อนข้างมาก เนื่องจากในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนที่ทำงานที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ไม่ว่าจะประกอบสัมมาชีพใด การเรียนรู้ของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้และต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ใน 3 ทักษะที่สำคัญ คือ (1)ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (2)ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (3)ทักษะชีวิตและอาชีพ (วิจารณ์ พานิช,2555:17-18) เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เคย์ เค (key k, 2012) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาถึงสภาพทั่วไปในด้านทักษะของครูเพื่อให้ทราบถึงทักษะด้านต่างๆ ว่าในทักษะแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปกำหนดแนวทางในการพัฒนา

ทักษะของครู ในด้านที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ พัฒนาไปสู่เกณฑ์ตามมาตรฐานทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำน้องค์กร จึงต้องทำหน้าที่ ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของครูหรือบุคลากรในหน่วยงานของตนทักษะครูเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพครูให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการขององค์การทางการศึกษายุคการปฏิรูปการศึกษา จึงต้องมีการศึกษาทักษะของครูและแนวทางการพัฒนาทักษะของครูเพื่อให้ได้เกณฑ์ตามมาตรฐานทักษะของครูในศตวรรษที่ 21

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง ศึกษาสภาพทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก (วรลักษณ์ คำหว่าง และนงลักษณ์ ใจฉลาด. 2559 , 198-201) พบว่า ภาพรวมมีทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสองอันดับสุดท้าย คือ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาและด้านความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม ประเด็นทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสองอันดับสุดท้าย คือ ด้านสื่อ และด้านเทคโนโลยี ประเด็นทักษะชีวิตและอาชีพ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสองอันดับสุดท้าย คือ ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเองและด้านการเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต ซึ่งจากการค้นพบตามประเด็นปัญหาจากการสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก จึงนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเฉพาะผลการวิจัยในภาพรวมด้านทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและประเด็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับสุดท้ายทุกด้าน มาหาแนวทางทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการหาแนวทางพัฒนาทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ โดยมีขอบเขตการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ แนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก (วรลักษณ์ คำหว่าง และนงลักษณ์ ใจฉลาด. 2559 , 198-201) โดยผู้วิจัยนำเฉพาะประเด็นปัญหาในภาพรวม ด้านทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและประเด็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับสุดท้ายทุกด้าน

2. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา บริหารสถานศึกษา และพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี หรือระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 9 คนโดยการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิด คือ ประเด็นปัญหาที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก (วรลักษณ์ คำหว่าง และนางลักษณ์ ใจฉลาด. 2559 , 198-201) โดยผู้วิจัยนำเฉพาะประเด็นปัญหา ในภาพรวม ด้านทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและประเด็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับสุดท้ายทุกด้าน มาหาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา และด้านการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี หรือระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 9 คน โดยการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก โดยดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยนำประเด็นปัญหาที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ที่ได้จากการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลงานวิจัยของ (วรลักษณ์ คำหว่าง และนางลักษณ์ ใจฉลาด. 2559 , 198-201) โดยการเลือกเฉพาะประเด็นในภาพรวมด้านทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและประเด็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับสุดท้ายทุกด้าน มาสร้างประเด็นในการสัมภาษณ์

2) นำประเด็นที่ได้จากผลการศึกษาในข้อที่ 1 มาสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก และเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ศิษยานุศิษย์และผู้บริหารสถานศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามประเด็น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ภาพรวม ประเด็นทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ควรวางแผนการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาทักษะครูและบุคลากรอย่างจริงจัง อบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา ให้อาจารย์ที่มีความสามารถ มาให้ความรู้และส่งเสริมทักษะ โดยใช้วิธีการพัฒนาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการ (School Based Management :

SBM) เรียนรู้แบบ learning by doing โดยเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และสร้างผลงานผ่านระบบเครือข่าย มีการกำกับ ติดตาม วัดและประเมินผลตามตัวชี้วัด ส่งเสริมการเรียนรู้ในลักษณะรูปแบบเครือข่าย ปรับปรุง แก้ไขระบบการใช้ของครูให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัด

2. ประเด็นทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีแนวทางการ พัฒนา ดังนี้ ควรสร้างแผนกิจกรรม/จัดทำโครงการสนับสนุนการสร้างสรรคและเผยแพร่นวัตกรรมการสอน โดยใช้หลักการ บริหารจัดการแบบ การเทียบเคียงสมรรถนะมาปรับใช้ ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ ฝึกทักษะกระบวนการคิด สร้างสรรค์ ให้ครูสร้างสรรค์ผลงานการปฏิบัติที่ดีเลิศเพิ่มผลผลิตทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ วัดและประเมินผล นวัตกรรม ของครูให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ นำผลการพัฒนานวัตกรรมมาปรับใช้ให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ประเด็นทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา มี แนวทางการพัฒนา ดังนี้ วางแผนการดำเนินกิจกรรมในด้านการส่งเสริมกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาต่อครู โดยเน้น ทักษะการคิดเพื่อสร้างรูปแบบและวิธีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้วยกระบวนการวิจัย และกระบวนการเรียนรู้แบบโครง งาน อบรม/สร้างเครื่องมือเน้นทักษะกระบวนการคิด ฝึกปฏิบัติโดยใช้กรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตามรูป แบบและขั้นตอนของทักษะการคิดที่เป็นระบบ มีเครื่องมือวัดและประเมินผลจากนวัตกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด นำผล การวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น

4. ประเด็นทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ด้านเทคโนโลยี มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ควรสร้างความตระหนัก เล็งเห็นถึงความสำคัญ ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สัมมนา/อบรม/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเชื่อมต่อระบบเครือข่าย ให้ครู ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น วัดและประเมินผล ตรวจสอบจาก พฤติกรรมการใช้และผลงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี โดยตั้งเกณฑ์การเปรียบเทียบที่ยอมรับได้ ควรหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีมาเป็นต้นแบบ เพื่อให้ครูได้เรียนรู้ และใช้อ้างอิง เพื่อการเทียบเคียงสมรรถนะ ปรับปรุงแก้ไข ให้เกิดเครือข่ายเทคโนโลยีที่มีระบบต่อไป

5. ประเด็นทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ด้านสื่อ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ วางแผนจัดสรรงบประมาณ กำหนดแนวทาง การสืบค้นสื่อ การใช้สื่อ การพัฒนาและการส่งเสริมสื่อของครูให้ตรงกับตัวชี้วัด ฝึกฝนทักษะในการผลิตสื่อ ออกแบบและใช้สื่อได้ตรงกับตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจัดเก็บสื่อได้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมต่อกระบวนการ เรียนรู้ ตรวจสอบคุณภาพสื่อ และการจัดเก็บสื่อได้อย่างเป็นระบบ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของ หลักสูตร แก้ไขและพัฒนาทักษะด้านสื่อ เพื่อเป็นแนวทางเพื่อการวางแผนการพัฒนาครั้งต่อไป

6. ประเด็นทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านการเป็นผู้สร้างและผู้ผลิต มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ กำหนดแผนงาน แนวทางการปฏิบัติงาน ใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานของการพัฒนาและการแก้ปัญหา ตระหนักในบทบาทครู เพื่อสร้าง ความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง อบรมเชิงปฏิบัติการ,ฝึกฝนกระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้รูปแบบการวิจัย ฝึกฝนการ พัฒนาตนเองและคุณธรรม จริยธรรม ติดตาม ตรวจสอบประเมินรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนา การปฏิบัติงานตามหน้าที่ตน โดยวัดผลประเมินตามเกณฑ์การพัฒนาและการยอมรับได้ที่ได้กำหนดไว้ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขเป็น ระยะอย่างต่อเนื่อง

7. ประเด็นทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ วางแผนการดำเนินงาน สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาศักยภาพตัวบุคคลด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ ส่งเสริมให้ครู มีโอกาสได้แสดงผลงานของตนเอง ศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่นในด้านต่างๆอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มพูน ความรู้ให้กับตนเอง นำเสนอและเผยแพร่ผลงานที่โดดเด่นเป็นผลงานที่สร้างประโยชน์ สามารถใช้ได้จริง ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน กำกับ ติดตาม ประสิทธิภาพของผลงานและการเผยแพร่ผลงาน พัฒนาและส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา อย่างต่อเนื่องนำผลการดำเนินกิจกรรมในด้านที่ดีจากปีที่ผ่านมาเพื่อดำเนินการต่อยอดให้มีความสำเร็จเพิ่มขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้นำประเด็นแนวทางการพัฒนามาอภิปรายผล ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม ประเด็นทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่า ควรวางแผนการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาทักษะครูและบุคลากรอย่างจริงจัง อบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา ให้วิทยากรที่มีความสามารถมาให้ความรู้และส่งเสริมทักษะ โดยใช้วิธีการพัฒนาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการ เรียนรู้แบบ learning by doing โดยเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และสร้างผลงานผ่านระบบเครือข่าย มีการกำกับ ติดตาม วัด และประเมินผลตามตัวชี้วัด ส่งเสริมการเรียนรู้ในลักษณะรูปแบบเครือข่าย ปรับปรุง แก้ไขระบบการใช้ของครูให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และตัวชี้วัด สอดคล้องกับ เบญญา ภูจุฬา(2550:58) กล่าวว่า ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกทักษะ การใช้ ICT ด้วยตนเอง เน้นการฝึกปฏิบัติให้มากๆ ถ้าเป็นสื่อที่พัฒนาด้วยตนเองจะยิ่งดี เนื่องจากจะทำให้สามารถตอบสนอง การเรียนรู้ของนักเรียนของตนเองได้ดีที่สุด ส่วนเรื่องการวัดผลประเมินผลให้มีการวัดผลประเมินผลให้มีการวัดผลการใช้ ICT อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ ICT เป็นเครื่องมือ และตัวครูผู้สอนเองก็มีการพัฒนาทักษะการใช้ ICT อย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาพัฒนาสื่อและเตรียมการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน และนักเรียนสามารถใช้และสืบค้น ICT ในการสร้างสรรค์ผลงานและนำเสนอผลงานด้วย ICT

2. แนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลกในรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับสุดท้าย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ประเด็นด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ ควรสร้างแผนกิจกรรม/จัดทำโครงการสนับสนุนการสร้างสรรค์และเผยแพร่นวัตกรรม การสอนที่หลากหลายโดยใช้หลักการบริหารจัดการแบบเทียบเคียงสมรรถนะมาปรับใช้ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ ฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ให้ครูสร้างสรรค์ผลงานการปฏิบัติที่ดีเลิศ เพิ่มผลผลิตทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ วัดและประเมินผล นวัตกรรมของครูให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ นำผลการพัฒนานวัตกรรมมาปรับใช้ให้เกิด การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ เบิร์กแมน และ แซม(Bergman and Sams ,2012) กล่าวไว้ในหนังสือ Flip Your Classroom:Reach Every Student in Every Class Every Day สรุปได้ว่า การสร้างนวัตกรรมหลากหลายรูปแบบเพื่อ ใช้สำหรับการปรับปรุงพัฒนาและการแก้ไขปัญหาในการจัดการศึกษาเรียนรู้นั้นได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเกิดเป็นพลวัต ที่ดำเนินการมาอย่างเป็นระบบภายใต้สภาพการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย อย่างเป็นระบบนั้น จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่ทรงพลังและเป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับ สมจิต บุตรทองทิพย์ (2550:83) กล่าวว่า ในการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดทำนวัตกรรมการสอน คือ ผลการพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอน ด้านการจัดทำ E-book ,การทำบทเรียน CAI การจัดทำ Home Page หลังการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายทุกคน สามารถปฏิบัติจัดทำสื่อนวัตกรรมได้ทุกขั้นตอนเกิดการยอมรับและการนำไปใช้ได้จริง

2.2 ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ประเด็นด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้มีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมในด้านการส่งเสริมกระบวนการคิดและการแก้ไขปัญหาต่อครู โดยเน้นทักษะการคิดเพื่อสร้างรูปแบบและวิธีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้วยกระบวนการวิจัย และกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน อบรม/สร้างเครื่องมือเน้นทักษะกระบวนการคิด ฝึกปฏิบัติโดยใช้กรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบและขั้นตอนของทักษะการคิดที่เป็นระบบ มีเครื่องมือวัดและประเมินผลจากนวัตกรรมที่ ส่งเสริมกระบวนการคิด นำผลการวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้นสอดคล้องกับ ชูศรี สุวรรณ (2552:157) ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการดำเนินชีวิต ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาตาม กระบวนการ PDCA ซึ่งได้ผลการศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1)การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ปัจจัยทางบวกที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาตนเองสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า 1) ผู้เข้าอบรมสามารถ ผ่านการประเมินตามจุดประสงค์แต่ละกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับดีมาก 2) ผู้เข้าอบรมมีความสามารถคิดอย่างมี วิจารณญาณหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม โดยเพิ่มรายละเอียดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และสภาพจิตใจของผู้เข้าอบรม

2.3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ประเด็นด้านเทคโนโลยี มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษ ที่ 21 ดังนี้ ควรสร้างความตระหนัก เล็งเห็นถึงความสำคัญ ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สัมมนา/อบรม/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่าน การเชื่อมต่อระบบเครือข่าย ให้ครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น วัด และประเมินผล ตรวจสอบจากพฤติกรรมการใช้และผลงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี โดยตั้งเกณฑ์การเปรียบเทียบที่ยอมรับ ได้ ควรหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีมาเป็นต้นแบบ เพื่อให้ครูได้เรียนรู้ และใช้อ้างอิง เพื่อเทียบ เคียงสมรรถนะ ปรับปรุงแก้ไขให้เกิดเครือข่ายเทคโนโลยีที่มีระบบต่อไปสอดคล้องกับ แมนสรวง แซ่ซิ้ม (2550:90) กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ควรมีการเตรียมความพร้อม 1) โรงเรียนมีระบบเครือข่าย คอมพิวเตอร์ภายในองค์กร (Intranet) และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่าน เครือข่าย 2) ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในองค์กรควรมีการขยายช่องทาง การรับส่งสัญญาณให้มากขึ้น การเรียนรู้ผ่าน เครือข่ายที่เร็ว ส่งผลให้กิจกรรมการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

2.4 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ประเด็นด้านสื่อ มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ควรวางแผนจัดสรรงบประมาณ กำหนดแนวทาง การสืบค้นสื่อ การใช้สื่อ การพัฒนาและการส่งเสริมสื่อของครูให้ตรงกับตัวชี้วัด ฝึกฝนทักษะในการผลิตสื่อ ออกแบบและใช้สื่อได้ตรงกับตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจัดเก็บสื่อได้ อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมต่อกระบวนการเรียนรู้ ตรวจสอบคุณภาพสื่อ และการจัดเก็บสื่อได้อย่างเป็นระบบ เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร แก้ไขและพัฒนาทักษะด้านสื่อ เพื่อเป็นแนวทางเพื่อการวางแผนการพัฒนา ครั้งต่อไป สอดคล้องกับ สมจิต บุตรทองทิพย์ (2550:86) กล่าวว่า ควรส่งเสริมด้านการผลิตและใช้สื่อที่มีความหลากหลาย พัฒนาในด้านการจัดทำ E-book ,Home Page และบทเรียน CAI พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาศักยภาพครู ด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อที่หลากหลายและเน้นการใช้สื่อ นวัตกรรมในโรงเรียนเดชอุดม ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

2.5 ทักษะชีวิตและอาชีพ ประเด็นด้านการเป็นผู้สร้างและผู้ผลิตมีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษ ที่ 21 ดังนี้ มีการกำหนดแผนงาน แนวทางการปฏิบัติงาน ใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานของการพัฒนาและการแก้ไขปัญหา ตระหนักในบทบาทครู (Teacher model) เพื่อสร้างความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง อบรมเชิงปฏิบัติการ, ฝึกฝนกระบวนการ แก้ไขปัญหาโดยใช้รูปแบบการวิจัย ฝึกฝนการพัฒนาตนเองและคุณธรรม จริยธรรม ติดตาม ตรวจสอบประเมินรูปแบบการส่ง เสริมและพัฒนา การปฏิบัติงานตามหน้าที่ตน โดยวัดผลประเมินตามเกณฑ์การพัฒนาและการยอมรับได้ที่ได้กำหนดไว้ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ ม่วงค์ (2552:51) กล่าวว่า ความต้องการ ของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพ รวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ครูมีความต้องการได้รับความรู้และพัฒนาทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนในทุกๆ เรื่อง โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในเรื่อง การสรุปผล และเขียนรายงานการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยและต้องการได้รับการสนับสนุน มากที่สุดในเรื่องจัดหาบุคลากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูและวัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างสื่อ หรือนวัตกรรม เพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ National Committee on Secondary Education ของอเมริกาที่ เกสร์ กุณา ใหม่ (2549:16) กล่าวว่า ความรู้ ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการทำวิจัยของครู โดยได้ กำหนดคุณลักษณะของนักวิจัยที่ดีต้องมีความสามารถวิเคราะห์ข้อมูล สามารถคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการได้เหมาะสม รวดเร็ว และถูกต้องมีความสามารถในการสังเคราะห์ สรุปความคิดเห็นให้เป็นข้อยุติ มีความสามารถในการตรวจสอบ วิพากษ์ วิจารณ์

และคาดคะเนได้ดี ทำงานอย่างเป็นระบบและวางแผนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและที่สำคัญมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย

2.6 ทักษะชีวิตและอาชีพ ประเด็นด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ ควรวางแผนการดำเนินงาน สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาศักยภาพตัวบุคคลด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสดำเนินการแสดงผลงานของตนเอง ศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่นในด้านต่างๆอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง นำเสนอและเผยแพร่ผลงานที่โดดเด่นเป็นผลงานที่สร้างประโยชน์ สามารถใช้ได้จริง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กำกับ ติดตาม ประสิทธิภาพของผลงานและการเผยแพร่ผลงาน พัฒนา และส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนำผลการดำเนินกิจกรรมในด้านที่ดีจากปีที่ผ่านมาเพื่อดำเนินการต่อยอด ให้ความสำเร็จเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ อานุกาญ รัชกิติ (2551:72) กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 พบว่า รูปแบบในการพัฒนาตนเองที่ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนามากที่สุดลำดับแรก คือ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมา คือ การศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 19.4 การฝึกอบรมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 17.8 และการทำผลงานทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 17.4 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยี ควรมีการส่งเสริม จัดประสบการณ์ ฝึกฝนให้ครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพมากขึ้น

1.2 ในทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม เกี่ยวกับ ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ครู สร้างสรรค์ผลงาน โดยส่งเสริม การสร้างแนวปฏิบัติที่ดีเลิศ เพิ่มผลผลิตทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะครูในด้านเทคโนโลยี ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะครูในด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

เอกสารอ้างอิง

เกสร กุณาใหม่. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา).

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์ครุธรรมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

ชูศรี สุวรรณ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการดำเนิน

ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

เบญจา ภู่อุษา. (2550). แนวปฏิบัติที่ดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้

- ด้านการเรียนการสอนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรีดา กลั่นแก้ว. (2552).รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนระดับมัธยม ของ
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ .
- ไพฑูรย์ มาวงค์. (2552). ศักยภาพและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านสันติ
สุขอำเภอปง จังหวัดพะเยา.วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
การศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- แมนสรอง แซ่ซิ้ม. (2550). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ สารการเรียนรู้เทคโนโลยี
สารสนเทศ เรื่อง การสร้างเว็บเพจด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
5 โรงเรียนแม่จันวิทยา.วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศิริลักษณ์ นาทัน. (2550). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อ
ของโรงเรียนต้นแบบในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิต บุตรทองทิม. (2550). การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้สื่อ
นวัตกรรมในโรงเรียนเดชอุดม. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ.
2552-2561)วันที่ 28-29 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์ จังหวัดแพร่.แพร่ :
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.
- วรลักษณ์ คำหวาง และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2559, กุมภาพันธ์).การศึกษาสภาพทักษะครูในศตวรรษที่ 21
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก. วารสาร
The 38th National Graduate Research Conference.Volume3.1 : 198-201.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์.พิมพ์ครั้งที่3 .กรุงเทพมหานคร.ฝ่ายโรงพิมพ์ บริษัท ตาตา ปับลิเคชั่น.
- อานุกาภ ธงภักดี. (2551). ความต้องการและรูปแบบการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Bergman ,J and Sams ,A. (2012).Flip Your Classroom:Reach Every Student in
Every Class Every Day.Available:http://www.academia.edu/10373765/The-Flipped-Classroom-
The-Flipped-Classroom-to-Learning-and-teaching-in-Thailand.(Access date :8 october 2015)
- Kay,K. (2012). Two Tools for 21st Century School and Districts. Available:
www.thirteencelebration.org/blog/edblog-two-tools-for-21-st-century-schools-and-districts-by-
den-kay/2903/. (Access date :2 January 2016)